

NR. 53 OKTOBER 2025

LAUDATO SI KRANT

Nieuwsbrief van de Laudato Si Werkgroep van de HH Petrus en Paulus Parochie.

Stof tot nadenken

Wie zijn de ware actiehelden?

Onder groot applaus van het publiek noemde acteur en klimaatactivist, Arnold Schwarzenegger, paus Leo een "actieheld." Dit tijdens de onlangs gehouden conferentie "Raising Hope" in Castel Gandolfo.

Deze met een knipoog gegeven compliment beantwoordde Paus Leo door naar het publiek te wijzen en zeggen: "Er [is] vanmiddag inderdaad een actieheld onder ons ... jullie allemaal, die samenwerken om het verschil te maken."

Bemoedigende woorden. Maar ook een herinnering dat Superman of Batman onze problemen niet gaan oplossen. Iedereen heeft een opdracht gekregen die zij of hij zelf moet uitvoeren.

Soms lijkt het werk te zwaar maar we zijn met velen. En vergeet de woorden van Paulus niet: "Ik kan alles aan dankzij Hem die mij kracht geeft." (Filippenzen 4:13)

Victoria Twist, Laudato Si' werkgroep

Hoop Opwekken in Castel Gandolfo

Op 1 oktober kwamen meer dan 400 leiders uit Kerk, wetenschap, politiek en maatschappelijk bijeen in Castel Gandolfo bij Rome. Aanleiding hiervoor was de conferentie "Raising Hope" die het Vaticaan organiseerde ter ere van het 10-jarig bestaan van de encycliek Laudato Si' en in aanloop naar de klimmattop COP30.

In een "Viering van de Hoop" prees paus Leo de diepgaande invloed van de encycliek, die dialoog, academische programma's, ecologische initiatieven en internationale samenwerking heeft aangewakkerd. In zijn toespraak riep hij op tot een spirituele en ecologische (vervolg op blz. 3)

Nuttige Links

Onze Website: <https://rkleiden.nl/laudato-si/>

Contact redactie: laudatosi@petrusenpaulusleiden.nl

Het Jane Goodall Instituut Nederland bouwt aan een betere, duurzamere wereld met programma's die mens, dier en natuur met elkaar verbinden <https://www.janegoodall.nl/>

"Schepping: ons een zorg"

In dit nummer:

Stof tot nadenken

Hoop Opwekken

Citaten uit Laudato Si'

Nuttige links

In het Nieuws

Eco-tips

Het Laudato Si' ABC

Fratelli Tutti

Laudato Si' programma

Heiligen van de Schepping

Terugblik

Scheppingsperiode

Citaten uit Laudato Si'

Het past niet dat bewoners van deze planeet steeds meer leven omgeven door beton, asfalt, glas en metaal zonder fysiek contact met de natuur. LS44

De integrale tekst van de encycliek "Laudato Si'" is te vinden op

www.rkkerk.nl/wp-content/uploads/2017/06/Encycliek-van-paus-Franciscus-Laudato-Si.pdf

In het Nieuws – Verhalen van Hoop

Jane Goodall: “Laat de hoop niet los!”

De wereldberoemde chimpansee-expert, Dr. Jane Goodall, is op 91-leeftijd overleden. Meer dan 65 jaar geleden begon ze haar revolutionaire onderzoek en groeide daarmee uit tot een wereldwijd icoon in natuurbescherming. Ze observeerde het gedrag van chimpansees in hun eigen leefomgeving en heeft de manier waarop wij primaten zien fundamenteel veranderde. En ook hoe wij onszelf zien.

In 1977 richtte Goodall het “*Jane Goodall Institute*” op om het behoud van de soort en zijn leefgebieden te bevorderen. Tot aan haar dood bleef ze zich inzetten voor natuurbehoud.

In een laatste boodschap aan de wereld, die pas na haar dood verscheen, zei ze: “Je hebt de macht om een verschil te maken. Geef niet op. Er is een toekomst voor je. Doe je best zolang je nog op deze prachtige planeet aarde bent, waar ik vanaf hier op neerkijk. God zegene jullie allemaal.”

Eco-tip: Klimop

Klimop is een van de weinige plantensoorten die in de herfst bloeit en stuifmeel en nectar produceert. In september en oktober is de meeste stuifmeel die door honingbijen worden verzameld afkomstig van klimop. De plant heeft zelfs zijn eigen specialistische zweefvlieg, de (ernstig bedreigde) Klimopzweefvlieg. Helaas is klimop vaak een doelwit voor enthousiaste verwijdering. Maar onderzoek laat zien dat de plant zich **niet** in gebouwen boort. Bovendien dempt hij extreme temperaturen en vochtigheid, vermindert de ernst van vorst en zuivert de lucht. Dus laat je klimop staan!

Oceanenverdrag van kracht

Een wereldwijde overeenkomst om de oceanen van de wereld te beschermen en de schade aan het zeeleven terug te draaien, wordt binnenkort internationaal recht. Momenteel is slechts 1% van de volle zee beschermd, waardoor het zeeleven het risico loopt op overexploitatie door o.a. overbevissing en diepzee mijnen. Onder het verdrag wordt 30% tot beschermde mariene gebieden gemaakt.

Landen ondertekenden in 2023 het Verdrag inzake de Volle Zee. Maar het kon alleen in werking treden als meer dan 60 landen het zouden ratificeren. Op 19 september werd het voor de 60e keer door Marokko geratificeerd, wat betekent dat het vanaf januari 2026 van kracht wordt.

Milieuactivisten prezen de mijlpaal als een “monumentale prestatie” en het bewijs dat landen kunnen samenwerken aan milieubescherming.

Helaas heeft Nederland het verdrag nog niet geratificeerd en heeft op dit moment geen wetvoorstellen aangediend om dit te doen.

Het Laudato Si “ABC”

Laudato Si’ Action Platform: Groep die onder de hoede van het Vaticaan katholieke instellingen en individuen toerust op hun weg naar volledige duurzaamheid en het halen van de 7 Laudato Si’ doelen. (Die bewaren we voor straks onder “Z”!)

Laudate Deum: Exhortatie geschreven door paus Franciscus in aanloop naar de VN Klimaatop in 2023. Gezien als vervolg op de encycliek Laudato Si’.

Missa pro custodia creationis: “Mis voor de Zorg voor de Schepping.” Een nieuwe votiefmis met eigen gebeden en lezingen die ons inspireert om zorg te dragen voor ons gemeenschappelijke huis en klimaat- en ecologische rechtvaardigheid te bereiken.

Fratelli Tutti

Exhortatie over liefde voor de armen

“*Dilexi te*” (Ik heb je liefgehad) is paus Leo’s eerste apostolische exhortatie, ondertekend op 4 oktober 2025. De ondertitel omschrijft het als een meditatie “over liefde voor de armen”, waarin de Kerk en alle christenen worden opgeroepen om Christus te herontdekken in de lijdende en gemarginaliseerde mensen.

De armen zijn geen passieve ontvangers van hulp, maar mensen met waardigheid. De paus schrijft hoe Jezus zelf armoede omarmde en hoe de geschiedenis van de Kerk de dienst aan de armen consequent verhief tot een pad naar heiligheid. Aldus de paus: “Liefde voor de Heer is ... één met liefde voor de armen.”

Hoop Opwekken (vervolg)

bekering. Hij benadrukte dat zorg voor de schepping onlosmakelijk verbonden is met zorg voor de armen, en moedigde wereldwijde actie aan door middel van zowel persoonlijke levensverandering als structureel beleid.

In de daaropvolgende dagen onderzochten werkgroepen de impact van *Laudato Si'*, de resterende milieuproblemen en toezeggingen tot actie. De paus zegende een smeltende Groenlands ijsblok om de urgentie te onderstrepen. Ter afsluiting beloofden de deelnemers om hoop te blijven vertalen naar concrete zorg voor ons gemeenschappelijke thuis. *Een verslag van de conferentie is te vinden op de website van de Laudato Si' Alliantie Nederland*

Laudato Si' Programma oktober / november

Vr 17 okt
12.00 uur
Volkshuis
Leiden	“Against the Current” (Tegen de Stroom in)
Film over Leidenaar Merijn Tinga die 1250 km door Frankrijk paddelde in zijn strijd tegen plastic afval. Met vraag en antwoordsessie.
Zo 26 okt
13.00 uur
Den Haag	Christenen lopen mee in de Klimaatmars
Iedereen is welkom om mee te lopen met de groep ‘Christenen voor klimaatrechtvaardigheid’
De Laudato Si' Alliantie doet ook mee. *
za 8 nov
15.30 uur
Hartebrug	Catecheseclub Vriendjes van Franciscus
De groene weide: Herders en Schapen
Alle kinderen vanaf groep 5 zijn welkom
Vr 21 nov
15.45 uur
Nijmegen	Laudato Si' Instituut, Radboud Universiteit
Inaugurele rede Hoogleraar Integrale Ecologie
Carmody Grey **

* <https://www.christianclimateaction.nl/agenda/acties/meld-je-aan-voor-de-klimaatmars/>

** <https://www.ru.nl/over-ons/agenda/oratie-professor-carmody-grey>

Bid mee!

Vanaf de klimaatmars op 26 oktober, tot aan de installatie van het kabinet, bidden Christenen in het hele land dagelijks om 12:05u. En om 11.55u op 18 oktober luiden de klimaatklokken!

Aanbevolen!

Op 5 oktober was het geloofsgesprek met Matty van Leijenhof van de Laudato Si' Alliantie. Terug te zien op NPO.nl

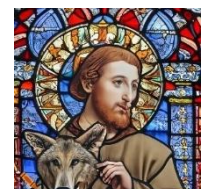
Nieuw: Heiligen en Schepping

Test uw kennis over de heiligen die een speciale band hadden met de natuur

Welk dier wordt geassocieerd met deze twee heiligen?

- **H. Don Bosco & H. Rochus**

Het antwoord is te vinden in de volgende Laudato Si' Krant.

Terugblik Scheppingsperiode 2025

Scheppingszondag 7 september
De tuin van vrede en de zaden van vrede en hoop. De parabel van de mosterdzaad tijdens de kinderwoorddienst.

Hildegard von Bingendag
17 september: leren over
stoepplantjes met Paul
Keßler. Hier zie je het plantje
wegbree. Tijdens de film
"Vision" over het leven van
Hildegard herkennen we
de planten weer!

Op zaterdag 20 september was er
een opruimactie van de Vriendjes van
Franciscus en een Zonneliëdmiddag
met de ofs. Prof. Speelman gaf een
presentatie over het leven van
Franciscus en het Zonneliëd. Rob
Kops zong een eigentijdse versie van

het lied en het koor van de Hartebrug
zong het in het Umbrische dialect. De
middag werd afgesloten met het
zingen van het Zonneliëd uit volle borst
door alle aanwezigen gesteund door
het koor van de M. Middelaars.

Op zaterdag 4 oktober was er een
franciscaanse middag in de Hartebrug met o.a.
een dierenzegen, informatie over Laudato Si'
en een vesperviering. De Scheppingsperiode
werd afgerond op zondag 5 oktober met een
spetterend Franciscusfeest.